

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

המלצה לשילוב תחום שינוי אקלים בתחומי הדעת בחטיבת הביניים¹

ט	ח	ז	
			החינוך החברתי
			סדנאות של"ח, מש"צים ושיעורי חינוך בתחום שינויי האקלים
<p>תרכובות הפחמן - שימוש, השלכות על הסביבה, ופתרונות (6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • המשבר הסביבתי וטביעת הרגל האקולוגית - מערך למידה מרחוק וסימולציה • חקר תופעת אפקט החממה והשפעתו על ההתחממות הגלובלית - חקר סימולציה • בחרים מזגן בתבונה - פעילות וסימולציה • מניעת אובדן מזון - חקר מידעני • כימיה ואנרגיה בת קיימא - הרצאה ומצגת 	<p>תהליכי בעירה והפקת אנרגיה חשמלית: השלכות על הסביבה ופתרונות; אנרגיה חשמלית: הפקה, שימושים, תועלת ומחיר סביבתי; אדפטציה לגלי חום (10)</p> <ul style="list-style-type: none"> • השפעת אובדן מזון על הסביבה חלק א', חלק ב' • יחידת הוראה משבר האקלים (בפיתוח) 	<p>אוויר: הרכב, שינויים בהרכב, גורמים, השלכות ופתרונות; השפעת הטכנולוגיה על החברה והסביבה; מניעת שריפות פסולת, דיוני דילמה (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> • מניעת בזבז מזון - פעילויות • מקורות אנרגיה באתר "אנרגיה בראש אחר" 	מדע וטכנולוגיה
			<ul style="list-style-type: none"> • שינוי האקלים כנושא רב תחומי - אוגדן פעילויות (מרכז המורים הארצי). ניתן לשלב בכל שכבות החט"ב. • פעילויות בנושא שינויי אקלים • פעילויות בנושא קיימות

¹ בסוגריים - המלצה לשעות הוראה

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

ט	ח	ז	
<p>ישראל האדם המרחב והסביבה: אזורי אקלים בישראל, ים תיכוני ערבתי ומדברי (תופעת המדבור), סוגי בצורת, תופעות אקלים קיצוניות בישראל, תשתיות בישראל: ניהול משק המים בישראל בעידן שינויי אקלים, מקורות אנרגיה מתכלים ומתחדשים. פרק סביבה וקיימות בישראל. (10)</p> <p>יחידות הוראה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • סביבה וקיימות בישראל • אקלים בישראל • האיזון בין האדם לטבע - בינתחומי <p>שיעורים מצולמים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הרצאה לתלמידים: פרופ' שלומית פז: משבר האקלים - מבט עולמי אזורי וישראלי • אקלים-מאפיינים וגורמים, בדגש- אקלים ישראל - עברית + מצגת מלווה • זיהום הים התיכון - עברית + מצגת מלווה • קיימות - כיצד נגן על הסביבה -עברית • אנרגיה בישראל - עברית עברית + מצגת מלווה <p>חומרי הוראה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תופעות אקלים קיצון בישראל - מגוון 	<p>מדעי כדור הארץ- קורס חובה בנושא שינוי האקלים, גורמים, השלכות, פתרונות ודילמות (30)</p> <p>יחידות הוראה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבוא למדעי כדור הארץ וקיימות (שיעורים 2+3) • שינויי האקלים - מהתחממות להקצנה • אקלים ומזג אוויר - יפורסם בקרוב <p>שיעורים מצולמים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הרצאה לתלמידים: פרופ' שלומית פז: משבר האקלים - מבט עולמי אזורי וישראלי • אזורי אקלים בעולם וניתוח קלימוגרף - עברית + מצגת מלווה עברית + מצגת מלווה • התחממות הגלובלית ושינוי האקלים - עברית + מצגת מלווה • הרכב האטמוספירה וההתחממות הגלובלית - עברית + מצגת מלווה • האטמוספירה - עברית + מצגת מלווה • אקלים - מאפיינים וגורמים - עברית + מצגת מלווה • סביבה וקיימות - מי האחראי? - עברית + מצגת מלווה • מקורות אנרגיה - עברית • סופות הרס - עברית + מצגת מלווה עברית + מצגת 	<p>גלובליזציה מעצימה את שינויי האקלים בעולם (תהליכי פיתוח והתיישבות בשטחים פתוחים, האצת פיתוח התחבורה, חברת שפע, תרבות הצריכה, השתלטות חברות רב לאומיות על כלכלה ועל משאבי טבע של מדינות עניות והקמת תעשיות מסורתיות מזהמות. תהליך המדיבור, מעבר מהמרחב הכפרי לעירוני, תהליכי עיור המעצימים את שינויי האקלים. ניצול יתר של משאבי הטבע) (10)</p> <p>יחידות הוראה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • גלובליזציה חלק ב' - השלכות תהליך הגלובליזציה (שיעור 3) <p>שיעורים מצולמים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • גלובליזציה וסביבה - קשיים ואתגרים - עברית + מצגת מלווה • בירוא יערות והשפעותיו - עברית + מצגת מלווה • הרצאה לתלמידים: פרופ' שלומית פז: משבר האקלים - מבט עולמי אזורי וישראלי <p>חומרי הוראה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • יחידה מתוך קורס "עכשיו עברית ז": התחממות כדור הארץ - אוריינות שפה פעילות מט"ח 	<p>גאוגרפיה אדם וסביבה</p>

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

ט	ח	ז	
<p>פעילויות במרחב הפדגוגי</p> <ul style="list-style-type: none">• "למה אכפת לי מהתחממות גלובלית" - פעילות מט"ח כחלק מיחידת 'המרחב הישראלי'• סביבה וקיימות בישראל - מגוון פעילויות במרחב הפדגוגי	<p>מלווה</p> <ul style="list-style-type: none">• איכות הסביבה וערכים - ערבית• טביעת רגל אקולוגית - ערבית + מצגת מלווה <p>חומרי הוראה:</p> <ul style="list-style-type: none">• אזורי האקלים בעולם - פעילות מט"ח (אטלס דיגיטלי)• שינויי אקלים - פעילות כתיבה במט"ח (סביבת ארגז החול)• אפקט החממה - פעילות ממוקדת בגזי חממה - מט"ח• התחממות כדור הארץ - פעילות מט"ח• פליטת פחמן דו חמצני - פעילות מט"ח (האטלס הדיגיטלי)• אקלים ומזג אוויר - פעילות גלים• שינויי אקלים בכדור הארץ - פעילות בריונפופ• אנחנו לא קטנים מידי להשפיע - גרסה טונברג - פעילות מט"ח• השפעת שינויי האקלים על שוניות האלמוגים - פעילות מט"ח• שריפות יער האמזונס - קיץ 2019 - היבט סביבתי אקטואלי• בירוא יערות, שריפת יער ושינויי אקלים - מטלה• יערות העולם - פעילות מט"ח (אטלס דיגיטלי)• התחממות כדור הארץ - מגוון פעילויות והדמיות		

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

ט	ח	ז	
	(אנימציות) במרחב הפדגוגי • פיתוח בר קיימא - איכות הסביבה - מגוון פעילויות ואנימציות במרחב הפדגוגי		
יחידה בינתחומית באזרחות גיאוגרפיה ומדעי החברה (לקראת פיתוח): היבטים בינלאומיים וגלובליים- גלובליזציה, ארגונים בינלאומיים ומשפט בינלאומי, סוגיות סביבתיות (12)			אזרחות
ההשלכות הסביבתיות של ייבוש ביצות ושינוי הסביבה. (4)	השלכות המהפכה התעשייתית והתיעוש על האקלים (4)		היסטוריה
זכויות האדם בטבע ירוק	שמירה על סביבה בטוחה	שמירה על מקורות המים בטבע	מורשת ודת האסלאם
אמנות מבוססת קהילה – אמנות המציעה התבוננות ותגובה למרחב הפיזי של תרבויות ישראליות מקומיות שונות (כפר ערבי, עיר ואורבניות, מאהל או ישוב בודדים בנגב, מושב, ישוב קהילתי, קיבוץ ועוד). יצירה בסדנה ובחוץ המתייחסת לשימור וקיימות ומייצרת אמירה אישית - הן לגבי המרחב של התלמיד והן לגבי מרחבים רחוקים ושונים. בהתאמה לתכנית הלימודים החדשה לכיתה ט' המקדמת מעורבות חברתית (8)	הכרות עם אמנים שפועלים כ"אמנות מתקנת" או כ"אמנות אקולוגית" או אומנות ירוקה שמטרתה לשנות את התפיסה הציבורית של איכות הסביבה. יציאה לטבע, למשל נחל או שלולית חורף ויצירה קבוצתית-שיתופית שמטרתה להעלות מודעות לשמירה על הסביבה. (8) חומרי הוראה בפיתוח.	מגוון המינים - איך נוצר מגוון בטבע ומגוון אנושי - שיח על תרבויות - כיצד כל תרבות מחוברת לסביבה, לאקלים, לגיאוגרפיה ולאדמה שלה - ואיך זה מתבטא באמנות? בהתאמה לתכנית הלימודים החדשה (6) חומרי הוראה בפיתוח.	אמנות חזותית

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

ט	ח	ז	
חומרי הוראה בפיתוח.			
הפקת סרטון במסגרת סרטים יוצרים שינוי (10)	סרטים יוצרים שינוי צפייה וניתוח סרטים בנושא סביבה קיימות והתחממות גלובלית (6)	רב תחומיות תקשורת קולנוע צילום ומעורבות חברתית (6)	קולנוע
הפקת קמפיין פרסומי לשמירה על הסביבה ולהתמודדות עם שינוי האקלים (10)	מה בין סביבה ותקשורת כיצד התקשורת ממסגרת את נושא ההתחממות הגלובלית ותפקידה בהגנה על הסביבה (6)		תקשורת
"תנועת האקלים". תיאוריה: אקולוגיה ואקלים בראי המחול, ביצוע פרטוארי של יצירה עכשווית, יצירה: בהשראת אקלים, אקולוגיה וסביבה (22)			
הקהילה, עיבוד סיפורים להצגות קצרות העוסקים בשמירה על הסביבה, לדוגמה דמויות כמו הסיפור של גרטה. ההצגה גרטה, כתיבת מונולוגים והצגתם. בשיתוף עם לימודי מדעים (22)			
קיימות וטבע בספרות (18)			
ספרות וטבע, סביבה וקיימות (18)			
התחנה המטאורולוגית בבית דגן, תפילה בנורבגיה (2)	האי אילבא, על הרי השלג הצפים (2)	אדם וסביבה, ארצי הקסומה, הנהר הקפוא (2)	ספרות בחינוך הערבי והדרוזי

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

ט	ח	ז	
יחידת לימוד: בשבילי נברא העולם (4)	ט"ו בשבט - העצים וחשיבותם להתמודדות עם שינויי אקלים וצימצום הפליטות, שמירה על העולם והסביבה כחלק מהערכים של חברת המופת (2)		תרבות יהודית ישראלית
התחממות גלובלית ושינוי אקלים (30)	שינוי האקלים ופסולת אורגנית (30)	תזונה, שינוי האקלים והקשר ביניהם (30)	אנגלית
טקסטים בנושא אקלים (5)	טקסטים בנושא אקלים (5)	טקסטים בנושא אקלים (5)	עברית שפת אם
		טקסטים בנושא שינוי האקלים (15)	עברית לדוברי ערבית
עונות השנה ומזג האוויר (2)	יחידה בנושא עונות השנה (2)		ערבית לדוברי ערבית
	השלכות המהפכה התעשייתית והתיעוש על האקלים (2)		היסטוריה בחינוך הערבי